

อุปมา อุปไมย

1. เครื่องญาติ หรือญาติพี่น้อง

1. เพศ แบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

- เพศชาย เช่น ปู่ พ่อ ลุง ลูกเขย พระ อุนาสก บาทหลวง พลาย(ข้างตัวผู้)
- เพศหญิง เช่น ย่า แม่ ป้า ลูกสะใภ้ ซี่ อุนาสิกา สีกา พัง(ข้างตัวเมีย)
- ระบุเพศไม่ได้ เช่น ทวด อา น้ำ พี่ น้อง หลาน

2. สืบสายโลหิต เช่น พ่อกับอา แม่กับน้ำ พี่กับน้อง

	ปู่	หลาน
ก.	พี่	น้อง
ข.	ปู่	ย่า
ค.	เหลน	หลาน
ง.	พ่อ	ลูก

2. เครื่องดนตรี

1. การเป่า เช่น แคน ขลุ่ย แตร สังข์
2. การตี เช่น กลอง ฆ้อง ขิม โปงลาง ระนาด รำมะนา ตะโพน
3. การสี เช่น ซอ ไวโอลีน
4. การดีด เช่น กีตาร์ พิณ ซึง จะเข้
5. การเขย่า เช่น อังกะลุง

	ขิม	แตร
ก.	จะเข้	พิณ
ข.	รำมะนา	แคน
ค.	ตะโพน	ซึง
ง.	ระนาด	ซอ

3. ประเทศ

1. อาณานิคม แบ่งเป็น สหรัฐอเมริกา แอฟริกาใต้

- อาณานิคมของอังกฤษ เช่น พม่า มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน อินโดนีเซีย ศรีลังกา
- อาณานิคมของฝรั่งเศส เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม
- อาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ เช่น อินโดนีเซีย
- อาณานิคมของสเปน เช่น ฟิลิปปินส์ (แต่สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มาปลดปล่อย)

2. ประเทศที่เป็นเกาะหรือหมู่เกาะที่สำคัญ เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อังกฤษฮ่องกง

	ฟิลิปปินส์	สเปน
ก.	ลาว	เยอรมัน
ข.	ไทย	จีน
ค.	เวียดนาม	ฝรั่งเศส
ง.	อังกฤษ	ญี่ปุ่น

4. ของแท้ของเทียม สมัยเก่า สมัยใหม่

1. ของใช้ที่เป็นสมัยเก่า กับ สมัยใหม่ เช่น ลูกคิด เครื่องคิดเลข : พัด พัดลม

2. ของแท้ หรือ ของเทียม เน้นที่

- ไบตอง (ของแท้) : ลูกพลาสติก (ของเทียม) , ทุยคอก (ของแท้) : ทุยเคมี (ของเทียม)

นาฬิกา	นาฬิกาทราย
ก.	ไบตอง ทุยกระดาษ
ข.	เข็มทิศ ดาวเหนือ
ค.	หอก ดาบ
ง.	ม้า รถยนต์

5. ลักษณะนาม

1. ลักษณะนาม จะเน้นที่ 3 ประเภท คือ

- ลักษณะนามที่เป็นเล่ม เช่น เข็ม กรรไกร เกวียน เทียนไข สมุด หนังสือ
- ลักษณะนามที่เป็นคัน เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ร่ม
- ลักษณะนามที่เป็นฉบับ เช่น จดหมาย หนังสือพิมพ์

	ร่ม	รถยนต์
ก.	แว่นตา	เข็มขัด
ข.	จดหมาย	หนังสือพิมพ์
ค.	ตู้ไปรษณีย์	โรงพิมพ์
ง.	กระเบื้อง	หลังคา

6. หน่วยวัด

1. จัดเรียงลำดับ จากหน่วยวัดที่เล็กที่สุดไปหาหน่วยวัดที่ใหญ่ที่สุด

ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7
หน่วยวัด	กระเบื้อง	นิ้ว	คืบ	ศอก	วา	เส้น	โยชน์

4 กระเบื้อง	=	1 นิ้ว
12 นิ้ว	=	1 คืบ
2 คืบ	=	1 ศอก
4 ศอก	=	1 วา
20 วา	=	1 เส้น
400 เส้น	=	1 โยชน์

2. พิจารณาอัตราส่วนที่เท่ากันของหน่วยวัด

- หน่วยวัดที่บอกจำนวนที่เป็นสอง เช่น 2 คืบ เท่ากับ 1 ศอก : 2 ปีกษ์ เท่ากับ 1 เดือน
- หน่วยวัดที่บอกจำนวนที่เป็นสาม เช่น 3 ฟุต เท่ากับ 1 หลา
- หน่วยวัดที่บอกจำนวนที่เป็นสี่ เช่น 4 กระเบื้อง เท่ากับ 1 นิ้ว : 4 ศอก เท่ากับ 1 วา , 4 สลึง เท่ากับ 1 บาท : 4 บาท เท่ากับ 1 ตำลึง

	รัศมี	เส้นผ่าศูนย์กลาง
ก.	ปีกษ์	เดือน
ข.	สปีดาร์	อาทิตย์
ค.	ครึ่ง	ค่อน
ง.	สี่ยว	เต็ม

7. บุคคล

1. หน้าที่และสิ่งที่รับผิดชอบของบุคคลนั้น เช่น ผู้พิพากษา : ตัดสิน , ครู : สอน , หมอ : รักษา
2. สถานที่ของบุคคลนั้น เช่น ผู้พิพากษา : ศาล , หมอ : โรงพยาบาล , ครู : โรงเรียน
3. ความต้องการของบุคคล เช่น พ่อค้า : กำไร , นักศึกษา : ความรู้ , นักโทษ : อิศรภาพ
4. อุปกรณ์ของบุคคลที่ใช้ในหน้าที่การงานและผลงาน เช่น เสมียน : เครื่องพิมพ์ดีด , ช่างนา : ไข
5. บุคคลที่มีลักษณะตรงข้ามในหน้าที่การงาน เช่น ตำรวจ : โจร , หมอ : เชื้อโรค
6. บุคคลที่เป็นมือสมัครเล่นกับมืออาชีพ เช่น ครู : ฝึกสอน , แพทย์ : ฝึกหัด
7. ความต้องการที่จำเป็นของผู้/สิ่งนั้น เช่น อาหาร : มนุษย์ , น้ำมัน : รถยนต์ , ไม้ : ฟ้า

	แม่ทัพ	ชัยชนะ
ก.	คนโลก	ทรัพย์สิน
ข.	โสมภ	วิทย์
ค.	นักกีฬา	โค้ช
ง.	นักโทษ	จำเลย

8. ประเภทของสัตว์

1. ประเภท สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
2. สถานที่อยู่อาศัย สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีกที่บินได้
3. เหยื่อกับผู้ล่า
4. สัตว์ที่มีอยู่จริงหรืออยู่ในเทพนิยาย
5. สัตว์ที่โตขึ้นกลายเป็นสัตว์ชนิดใหม่
6. สัตว์ที่เป็นพาหะของโรคหรือสัตว์ที่อาศัยสัตว์อื่น

	เงือก	กวาง
ก.	งู	นาค
ข.	นก	ครุฑ
ค.	ครุฑ	ยักษ์
ง.	มังกร	กระเจง

10. พืชและผลไม้

1. พืช

- ส่วนที่นำไปใช้ประโยชน์
- ชนิด เช่น ถั่วงอก หรือยีนต้น
- การแปรสภาพของพืชหรือผลไม้

2. ผลไม้

- ลักษณะภายนอกที่คล้ายกัน
- รสชาติของผลไม้
- ลักษณะนาม เน้นที่ ผัก พวง

	สาเก	ส้มเขียวหวาน
ก.	น้อยหน่า	ส้มแปะรด
ข.	ลำไย	ขนุน
ค.	ทุเรียน	มังคุด
ง.	ลิ้นจี่	เงาะ

11. อาหาร

1. สิ่งที่กินได้กับกินไม่ได้

2. ความแตกต่างระหว่างอาหารกับสิ่งอื่น เช่น อาหารกับผลไม้

3. อาหารที่กินคู่กัน , อาหารที่ต่างชนิดกัน เช่น อาหารที่เป็นของหวานกับของคาว

	สะเดา	น้ำปลาร้า
ก.	ทุเรียน	สาเก
ข.	อกร่อง	ข้าวเหนียว
ค.	ผัดไทย	ถั่วงอก
ง.	อาหาร	ผงชูรส

